

GAZETA LITERARA

Anul VII nr. 20 (322) — joi 12 mai 1960

ORGAN SAPTAMINAL AL UNIunii SCRITORILOR DIN R. P. R.

8 pagini 50 bani

SPRE CUCERIREA PACII

Intilnirea sefilor de guverne ale celor patru mari puteri, care va avea loc la 16 mai la Paris...

Poezia comerțului

Intre două atacuri ale vântului de mai, sub o ploaie de primăvară, cam scititoare pentru că era nehotărâtă, am plecat spre centrul orașului să văd noile magazine...

IN ACEST NUMAR:
- Clasa muncitoare intimpină Congresul (pag. 3)
- Un clip de poezii de Mihai Beniuc (pag. 4)
- Cum am interpretat rolul unui luptător de George Calboreanu (pag. 7)

Construim

Pentru cine ar vrea să întocmească o hartă lirică a țării, cel mai nimerit ar fi poemul. Și poate că ritmul lui ar trebui să fie larg, amplu...

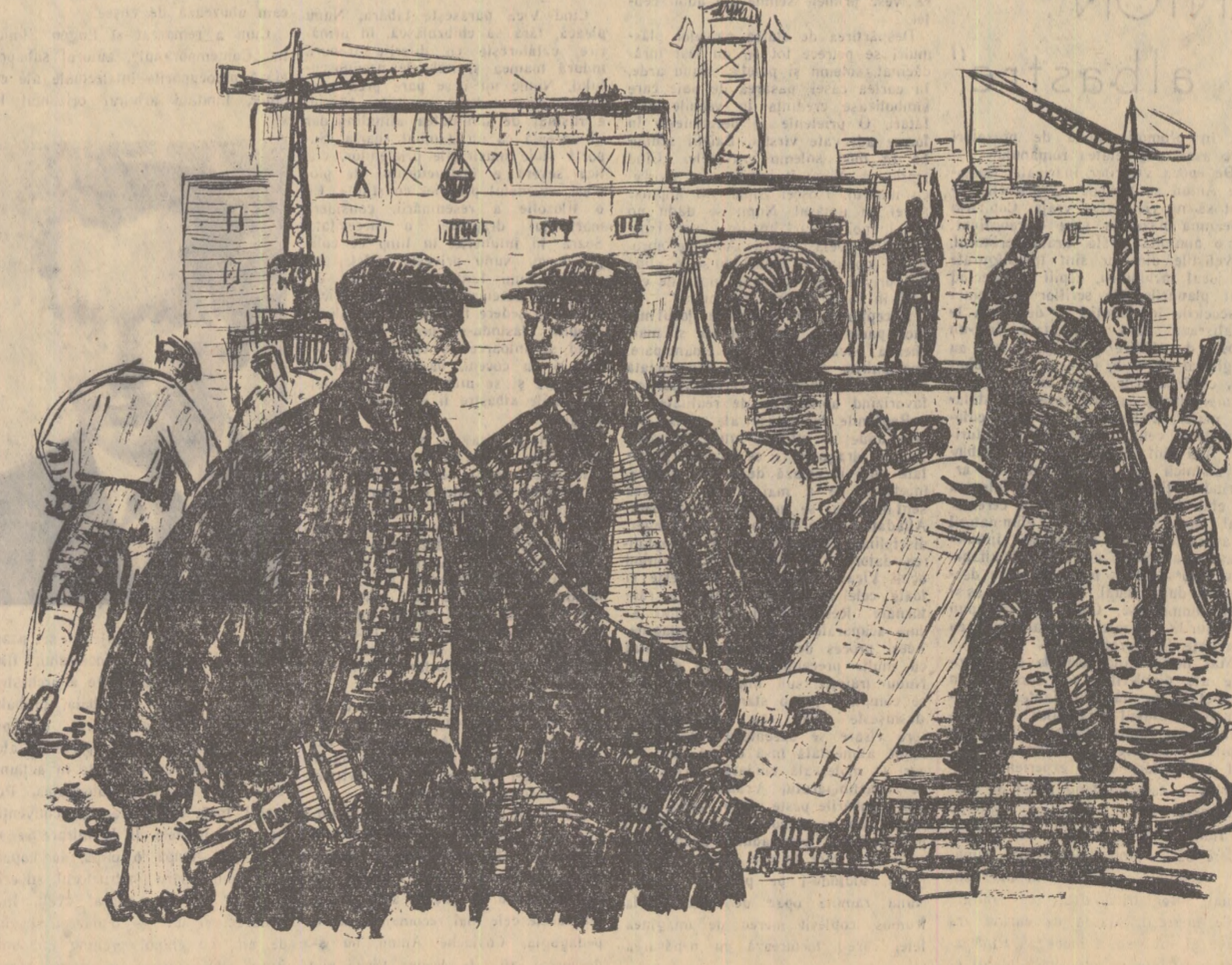
Încă o treaptă

Avintele recentului raport, prezentat de Nichita Sergheevici Hrușciiov la Sesiunea Sovietului Suprem al U.R.S.S. înconjoară, nestăvilit, globul pământesc...

leronim ȘERBU
(Continuare în pag. 3)

INSEMNAȚI IN CASA LUI TOLSTOI

La Moscova, unde am zăbovit câteva zile, către sfârșitul anului trecut, adus de împrejurarea unei consfățiri științifice, am vizitat printre multe locuri, oarecât la îndemână, casa lui Tolstoi...

LUCIA COSMESCU „Construim în cinstea Congresului” (Continuare în pag. 6)

Roman, frescă, monografie

U neori, în articolele noastre de critică, slăbiciunile compoziției unui roman sunt luate drept calități, încercări de inovare, de spargere a normelor clasice ale speciei... în articolele noastre de critică, slăbiciunile compoziției unui roman sunt luate drept calități, încercări de inovare, de spargere a normelor clasice ale speciei...

PROBLEME ALE COMPOZIȚIEI ÎN ROMANUL ACTUAL

Un roman al periferiei, monografia a mahalalei bucureștene a fost socotită și recenta carte a lui Teodor Mazilu, „Bariera”, deși trebuie să precizăm...

Atare într-o creație literară, poate suplini fabulația epică, poate încheia o mică frescă, chiar dacă scriitorul constituie „o mare varietate de leături între eroi”...

tate și de unitate ale cărții. Un exemplu, printre altele, semnalat de Paul Georgescu în cronică sa: încercarea autorului, tentat de romanul monografic...

Atare într-o creație literară, poate suplini fabulația epică, poate încheia o mică frescă, chiar dacă scriitorul constituie „o mare varietate de leături între eroi”...

O carte pe săptămâna „Ritmuri contemporane” de T. G. MAIORESCU

Într-o recenzie publicată în „Contemporanul”, D. Micu prevedea că „a parit volumul „Ritmuri contemporane” al lui Toma George Maiorescu...

lăre, / Olsivă spre soare / Descobideți aparatele de recepție... / Și se aprind toate lămpile de tace / și toate inimile: prin undele eterului și prin toate salmele de concert / ale lumii...

Vezi „Gazeta literară” nr. 9, 13 și 14 din 1960.

Un aspect din sala de lectură a clubului F. C. „Gh. Gheorghiu-Dej”

CRONICA LITERARĂ

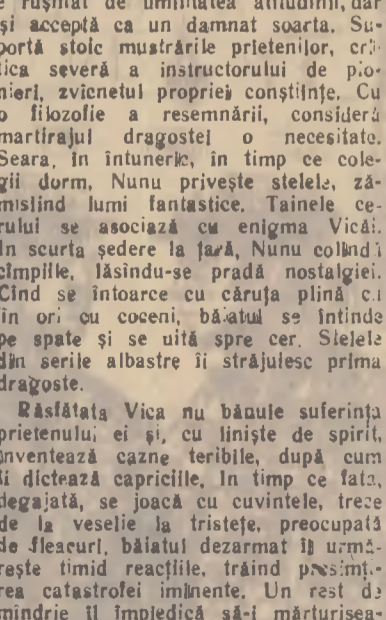
COSTACHE ANTON: „Seri albastre”

Un cursul criticilor în domeniul literaturii pentru copii trebuie efectuate cu prudență. Nu sunt gazele prezente primitoare scrierilor pentru cei mici, deși se plînge de raritatea oaspeților. La orice timiditate în viața de a formula o rezervă, se înalță îndată, deasupra cărții pentru copii, steagul alb al specificului... Cu ceea ce pune caopă ofițierilor. Cu ceea ce pune caopă ofițierilor...

de S. DAMIAN

Când Vica părăsește bătăra, Nunu pleacă, fără să chibzuieze în urmărire, călătorie cu diferite trenuri, îndură foamea și năucile necunoscutului. Nimic nu i se pare prea anevoie. Analizându-și reacțiile, băiatul și rusinată de umilitatea atitudinii, dar își acceptă ca un damnat soarta. Suportă stoc muștrărie prietenilor, o călărie severă a instructorului de pionieri, zvonului propriu constituție. Cu o filozofie a resemnării, consideră martirajul dragostei o necesitate. Seară, în întinerire, în timp ce colegii dorm, Nunu privește stelele, zămislini lumii fantastice. Tainete, cerul se asociază cu enigma Vieții. În scurta ședere la fața, Nunu coboară o clipă, lăsându-se pradă nostalgiai. Când se întoarce ca căruța plină cu fin ori cu coconi, băatul se întinde pe spate și se uită spre cer. Simea din serile albastre îi strălucise pe la dragoste. Răsfățata Vica nu bănuie suferința prietenului ei și, cu liniște de spirit, învețează cazne teribile, după cum îi dădea capriciile. În timp ce face, degajată, se joacă cu cuvintele, trece de la veselie la tristețe, preocupată de fleacuri, băiatul dezarmat în urmărirea timidității, trăind prăsimi-rea catastrofelor iminente. Un rest de miridie îl împiedică să-și murturisească blestemul care-i apăsă. Imitația de dezvoltament lui Nunu, faza catastrofelor, în fine, să-l privească și înțelege, după o sforțare, frumusețea sentimentală. Este bine descrisă povestea de iubire, care contopște realul cu reveria; eroii se bucură de primele lecții ale unui sentiment pe care nu încercă să-și denumească, incertitudinea sporindului fărnelui. De ce am pomenit de armonia între pedagog și scriitor? Dacă descrierea copilăriei este realizată în imagini frumoase, efectul educativ nu e obținut totdeauna, în „Seri albastre”, cu mijloacele cele mai recomandabile. Cu pedagogia, Costache Anton nu s-a descurcat atît de lesne, Vica, alina-

4) „Note ocazionale în Javoarea romanului realist-socialist”

costache Anton

Un studiu valoros despre poporanism („Viața românească” nr. 2, 3 4/1960)

S-a discutat în ultimii ani foarte mult despre poporanism. În prefețe, articole și studii se făceau referiri la curentul de la „Viața românească”, se urmăreau unele influențe ale opticii poporaniste în opera unor scriitori, dar nu s-au studiat cum se vorbește în fundamentale și dimensiuni ale poporanismului. Ne lipsa, așfel spus, un studiu științific care să precizeze ce a reprezentat realmente poporanismul în ideologia și literatura vremii. Acest lucru îl face cu multă pondere și competență Dumitru Micu în studiul său din „Viața românească”. Amplu și bogat documentat, studiul lui Dumitru Micu întreprinde o curioasă și științifică analiză a curen-

tului poporanist. Criticul procedează cu metoadă. Mai întâi urmărește istoricul curentului, precizînd începuturile proiectării sale, măsura influențelor și împrăștierea de la sociologia narodnică la Geni Litrovski și Mihailovski, determinînd apoi pe baza tezelor leniniste caracterul poporanismului românesc. D. Micu stabilește astfel conținutul de clasă al poporanismului. Judicios și mereu la obiect, criticul dezvoltă aici re interes sociale și de clasă a reprezentat și a apărut ideologia lui Stere, subliniind că „poporanismul românesc... devine un curent susținut de intelectualitatea burgheză antisfeudală, înspăimîntată de perspectivele capitalismu-

Piinea cea mai gustoasă

Numele tău, PACE, e scump ca numele unui prieten drag...

Numele tău străbate lumea purtat de oameni în inimă.

Pescătorii de perle din Oceanul Indian și țărâni infometați din erezărilor Japoniei...

Muncitorii din minele de diamant și de uraniu din Africa neagră...

Gîndurile tale sînt limpezi ca apa cristalină pe care o beți însetat din izvor.

Tu, comunistule, ai făcut din cubintul PACE o sămîntă, frumoasă ca bobul de grâu...

Oameni buni, pregăliți-văarele, se apropiu ceasul cînd vom pleca să strîngem bogata recoltă din care vom pregăti cea mai gustoasă pine: PACEA!

Constantin NISIPEANU

Pseudo-liniștea

Vremea trece, e adevărat, (asta-i legea firii cea mai gravă), dar eu m-am născut să fiu soldat...

Nu mă plec în luptă, nu m-ascund, eu sînt omul simplu de pe stradă...

Altui timp de i-aș fi fost eu fiu, (aibă-ășa noroc numai dușmanii!), inima mi-era de mult scieru...

Aș minți spunînd că stau mereu sentinelă, sus, pe metereze; ceasul tăcuți îl cunosc și eu...

Ceasul tăcuți îl cunosc, cum spun, dar el nu e lîncedă-mpăcare cu Cotnar alături și tutun...

Nici atunci nu pot să uit că sînt fiul comunistelor stîndare — și de-aceea-n ceasul tăcuți, cînt flacăra iubirii ce mă arde.

AI. CAPRARIU

Desene de MARCEL CHIRNOAGA

el nevoie? O fost pe front, cum or fost și alții, trebuia să rămînă la afl...

„Nu-ți te iubesc!” Eu i-am spus la. Singurul meu sprîn...

Am intrat imediat în casa și m-am uitat după Aurică. Dar el nu era acolo...

imeinea, după ce s-a imprăștiat toată lumea, am plecat și eu prin...

Mergeam prin mijlocul drumului și nu mă mai uitam pe unde calc...

— Din culcușul cu ai ieși, mă? m-a întrebat eu cînd m-a văzut...

Mătușă, cînd m-a văzut așa necăjit nu mi-a mai spus nimic...

— Tu nu mergi la îngropăciune, lae? Tot satul se duce...

fară se bălăbăneau, amelte, dangătele prelungi ale clopotelor...

meu se frîngeau înecet rostogoliri nesfîrșite, de pietrîșuri aspre...

— Gam de mult... S-o grăbit părintele... De-acuma-i gata...

Popa Custură își începuse predică. Toate-s supuse accepțiunii sale...

— N-am vrea pîntul răbda și mi-am făcut loc prin mulțime...

— Numai umilînța și smerenia pot aduce liniște și pace...

— Lîngă car m-am oprit și mi-am tras cântărea pe ceafă...

cînd în cînd, îndurerat, cite-un „Dumnezeu să-l ierte”...

Am vrut să mă reped la el, dar m-a oprit căreva, nemulțumit...

— Mai bine-ăș pleca de aici, decît să stau așa, ca lemnul... S-au cutremurat apoi toate și mulțimea...

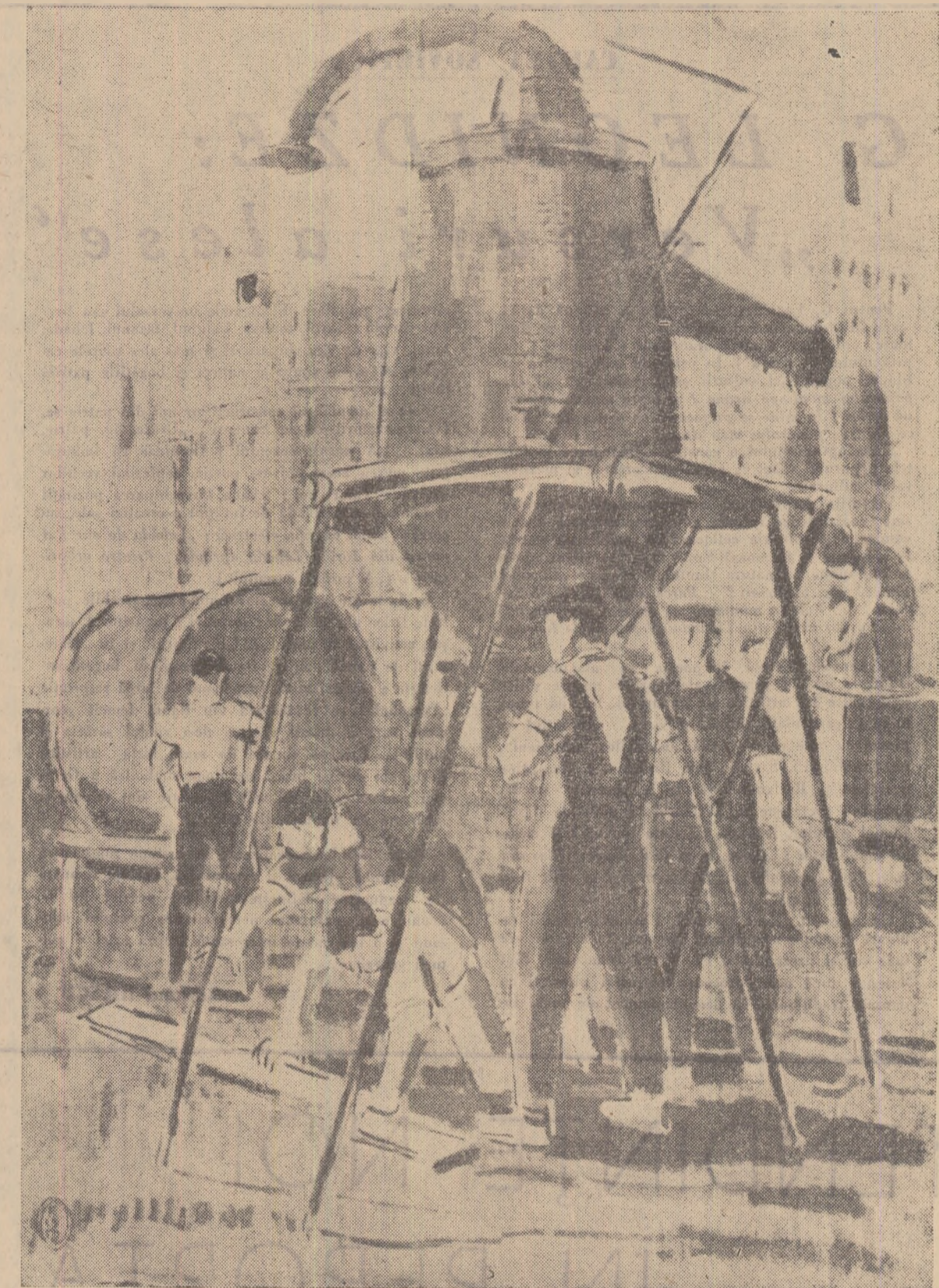
— Omu'meu drag!.. Și copilăș mei!.. Ești m-am ridicat să plec...

— De ce ești așa necăjit, Cordovane? Pentru ai tai și pentru Parasca?

— Ai tu dat ușurel la o parte sîmăișit afară, să mă răcoresc...

— Aerul era greu și tăios. „Ar fi trebuit să-l iau de guler”...

— Nu i-am răspuns lui Aurică Aviatorul și nici nu m-am uitat măcar la el...

COSTIN IOANIN „În curtea uzinei”

Amfion, constructorul

Aici, pe cîmpul unde-n vechime zeii n-au trecut decît călări, unde pietrele-și arată colții albi...

Din umerii mei și din întreaga mea putere fișnesc două pantere, nemaîvăzute pantere, pe ape-așterni curcubeie...

Din pieptul meu arămîu, așgadă în pînți de vițe mușchiuloase, așgăda vor fișni, mai firziu...

elca Ion îl caută pe fata. Zice: — Nu-i-acasă, căci s-a cam îngremădit munca pe la gospodăria de stat.

Amfion cîntînd, zidurile cetății cresc, cărămizile așternîndu-se singure. Din coastă, zbîlîndu-se ca o sabie...

Nichita STANESCU

COPACII CARE CÎNTĂ

de SŪTŪ ANDRAS

elca Ion îl caută pe fata. Zice: — Nu-i-acasă, căci s-a cam îngremădit munca pe la gospodăria de stat.

cu gard de nujie. În cuprînsul ei cotleul de găini numai cit o căciulă, iar în loc de grajd ca lumea...

— Nu mai încăpăm toți sub cloșcă — răspunde el arătînd cu fire spre căsuța cam dărăpănată...

Într-o noapte, din mîinile unuia se auzi o simfonie de muzică...

Oripoasă dată „războiului rece”

POETII lumii

KIM HAK EN (R. P. D. Coreeană)

La chemarea Partidului

Min trenul înainte, prin largile câmpii,
Și printre-afitea dealuri cu creste argintii,
Și luncă din ceruri uzine în elan,

În românește de EUSEBIU CAMILAR

BRIGITTE SCHULZE S-A INTORS

U stória repatrierii Brigittin Schulze este, sau pare, o simplă poveste de dragoste. Și totuși...

Sintetiz, probabil, din Dresda? Fata și-a clătinat zulfii auri, clipind din ochi ei albaştri în semn de negație.

Părăsiseră de mult țărmul Elbei, apropiindu-ne de centrul orașului. Brigittin mi-a întins mâna...

Știi, asta impune anumite obligații pentru patron... Părăsiseră de mult țărmul Elbei, apropiindu-ne de centrul orașului.

De la Lucullus la Mac Arthur...

DL. Amarty de Rieneourt care, după cum ne asigură presa franceză, cunoaște istoria imperiului roman la fel de bine ca și pe cea a Statelor Unite, și-a valorificat studiile...

Deci, drum liber comparațiilor. În pag. 86 aflăm că Washington este Publius Scipion al Americii, Julius Cezar s-a reîncarnat în pielea lui Lincoln...

dar dl. de Rieneourt nu se limitează la acest joc, care ar putea deveni de societate, ci merge mult mai departe. În primul rând, cu toate onorurile, el procedează la îngroparea Europei, a celei spirituale, bineînțeles. El, serie, fără să-i tremure mâna: „Evoluția este de neschimbat: Grecia a fost constrânsă să se incline în fața Romei, apoi Europa treptat și-a făcut în fața Americii...”

dar dl. de Rieneourt nu se limitează la acest joc, care ar putea deveni de societate, ci merge mult mai departe. În primul rând, cu toate onorurile, el procedează la îngroparea Europei...

dar dl. de Rieneourt nu se limitează la acest joc, care ar putea deveni de societate, ci merge mult mai departe. În primul rând, cu toate onorurile, el procedează la îngroparea Europei...

„Literaturna Gazeta” publică un reportaj al ziaristului Sergo Mikoiian, care l-a însoțit pe A. I. Mikoiian, tatăl său în Republica Cuba...

Toma George MAIORESCU

Intîlnire cu Hemingway

Pe pereții salonului și ai sufrageriei sînt cîteva tablouri... Mary Hemingway (soția scriitorului, n.n.) este pasionată de pictură și dintr-o lucrare din casa cel mai mult ține la tablourile ei...

...L-am vizitat pe Hemingway în casa lui de la marginea Havanel unde de vreo douăzeci de ani, își petrece cea mai mare parte a timpului. Oricine s-ar fi putut aștepta ca acest „clasic în viață” să-l apară în „lume grasă”, Hemingway este însă umil de spontan, cu o veselie, amuzant că este socotit un mare scriitor...

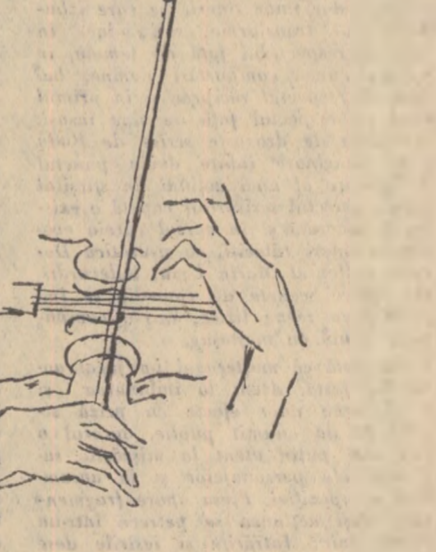
Soții Hemingway au cercetat cu mare interes și alte daruri... de plădă macheta spirituală. I-a distrat foarte mult păpușă-foară-cuțu rusa „Matrioșka” — cinci „matrioșe” de mări-mici diferite, care intră una în alta.

Cu Oistrach la repetiție

Timp de trei ore, dacă nu și mai mult, Oistrach și lampolski au repetat, au năvălit ca doi muzicieni înainta debutului. Și alături de ei Ion Voicu, Mihai Constantinescu, Orlow, tehnicienii sălii și cei care au asigurat cercarea transmisia radiofonică...

„E doar inaugurarea sălii — spunea maestrul — așa că trebuie ca totul să fie perfect. O asemenea sală merită eforturi și mai mari!”

Salut prietenesc literatilor din România. DAVID OISTRACH

și el și soția lui, Nina Makarova. Au luat masa cu noi și am avut o discuție foarte interesantă. Sicila această mi-a lăsat-o Haciaturian.

Am găzduit de ani și nu-mi pot îngădui să omnit lucrările pe care le-am început. Scriu acum un nou roman. Cred că nu va fi mai prost decât Fiesta. Pînă cînd nu va fi gata nu-mi pot interzice munca. Pe urmă însă vreau neapărat să fac o călătorie în țara dumneaovăstră.

După cîteva săptămîni, la Moscova, am citit în ziarul „Vorker”, organul Partidului Comunist din S.U.A., articolul „Hemingway și revoluția” în care se făcea o înaltă apreciere asupra creației scriitorului.

Prezențind-mă lui Hemingway, l-am spus că poate să vorbească cu mine, fără traducător. Scriitorul mă întrebă dacă vorbesc într-adevăr englește.

Director: Acad. ZAHARIA STANCU, Colegiul redacțional: Acad. MIHAI BENUIC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR, membru corespondent al Academiei R.P.R. PAUL GEORGESCU (redactor șef); EUGEN JEBELEANU, membru corespondent al Academiei R.P.R. ION MIHAILEANU, V. MINDRA (redactor șef adjunct) MIHAIL PETROVEANU (redactor șef adjunct), CICERON THEODORESCU, ION VITNER.

Confiscarea unui roman al lui André Stil

Senor Romero este revoltat

Director: Acad. ZAHARIA STANCU, Colegiul redacțional: Acad. MIHAI BENUIC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR...